

چرخِ علم

مشت جلیله اسلامیہ نک جریده رسیہ پیدر

ربیع الآخر ۱۳۲۷

عدد ۴۲

آیدہ بر نشر اول نور

دوبجی سنہ

دار الحکمة الاسلاميه نشریاتی

کلام انجمنند :

دین و دینسزلک

بوعنوان تختنده دینک فائده لرندن و دینسزلکک ضرر لرندن بحث ایتک ایستورز .
بوقطه نظر دن دینده مبالانسز لکله ا کثرا حوالده بر حکمده در . بوفائده لرله
ضرر لر مختلف جهتلردن ، از جمله طبیعی ، روحی ، اخلاقی و اجتماعی اولمق اوزره مطالعه
اوله بیلر لر . بوترب اوزره بونلرک بمضیلر نی تفصیل ایده لم .

دین ، بشریتک بومربی اعظمی بد تربیه سنه آلدینی کیمسه نک اک اوکجه قلبندن ایشه
باشلار ، بوراده بر کره ایلک و فقط اک اساسلی تأثیر نی حصوله کتیر دکدن صوکره بدن
واعضایه کجوب یکنده ، ایچمکنده ، نظافتده ، لباسده ، چالشمقده ، دکنمکنده و الحاصل
انسانک لیل ونهار کافه افعالنده توصیه ایتدیکی حکیمانہ احکامی ایله مزاجده اوله بر
اعتدال ، بنیهده اوله بر اقتدار حاصل ایدر که دینه قارش ی لاقید قائلان یرلرده اک خفیفندن
اک شدتلیسنه قدر دائما انسانی تی ازعاج ویا کیره کیره اهلاک ایدن پک چوق علل وامراضدن
دیندار اولانلر محفوظ قالیر . متدین اولان کیمسه نک ذائقه واشتهاسی دائما یرنده وبدنی
عافیتله زنده در . دین بو تأثیر بهینی (یا ایها الذین آمنوا استعجیبا لله وللر رسول اذا
دعاکم لما یحیکم) آیت کریمه سنده تصریح ایدلیدیکی اوزره دعوت ایدلیدیکمز ایمان وسائر
احکام ایله حیاتی مزید ایتک واسطه سیله یاپار . حدیث شریفده وارد اولمشدر که
(ان فی الجسد لمضغه اذا صلحت صلح الجسد کله و اذا فسدت فسد الجسد کله الا وهی القلب) ،
یعنی جسده برات پارچه سی واردر که اییلشنجه تکمیل بدن اییلشیر ، بوزولونجهده
تکمیل بدن بوزولور ، ایشه او قلبدر . دین مبین علل وامراضی ، اونلر کلوبده بدنی
تخریب ایتدکن صوکره مداواته اوغراشقی صورتیه دکل ، بلکه احکام جلیله سیله مرض
ایتدیکمز کی قلبی وبالواسطه بدنی قوتلندیروب مقاومت بدنی نی مزید ایدر که اونلرک
کلبنه مانع اولمق صورتیه اساسندن دفع ایدر . بو ، دینک اوله بر خاصه هنرزه سیدر که

جیمناستیک کھی وسائط سائرده بوبابده دینه معادل اوله ماز. باشقه وجهله چاره ایدلمدیکی صورتده دینسزلیکک موجب اوله جفی هردلو اسرافلر و تقصیرلرله استجلای ضروری اولان علت و مرضدن ظهوره کلن ذبول و هم نامهنکامه بدل دین بدنک صحت و عافیتی بوجهله محافظه ایدرهک روحک شوق و نشاطی دائماً انبساط اوزره بولوندورر و ایماننک نوری ، قلبنک سروریه دیندار طراوت بدن و بشاشت دیدار ایچنده عادتا هردم تازه ، دینج برحیات ایله بختیار اولور. حاوی اولدیی سائر فواید عظیمه دن صرف نظرله دینک یالکیز بوفانده سی جهان دکر . وارمیدر دولت جهانده بر نفس صحت کھی ؟

عجبا عالمده ، براستقلال روحی اولق زعمه مغروراً قلبنک فرصت ال ووردکجه فوزان ایدن صداسنی بوغمفه اوغراشان ، دینسز قدر اضطراب ایچنده یاشیان برفرد وارمیدر؟ او ، دنیاده اوت کھی بیتور ، بوزاده کندیبی ایچون طوتونه جق برشی ، امید ویره جک بر نور یوقدر . وجوده کلکله برابر هر دقیقه محو و اضمحلاله تقرب ایتکده در . استقبال ایله حساسی کسمش ، او کندیبی ایچون بره چدر . دینسزک قلبی نه مزعج قسوت ایچنده در ! دینسز اک اوکجه کندینی انکار ایدر ، صوکره دینی . اولکیسی اولمدنجه ایکنجیسنه یول یوقدر . آزاده صروده برشی ذهنی قورجالار ، برشبه بینی طیرمالاره اویته عناددن واز کچمز ، شبهه یه سبب اولنلره لغت صاحب . دیندن مستقل اخلاقک الکشدنلی طرفدارلرندن بری دینده جذریلکک تهلکک لینه دائر دیورکه « تعالیم متوله یی ساده جه براقوب افکار ذاتیه آرقه سنده اوغراشقی انسانی معین بر صورتده تحول متمادی یه سائق اولور . اوکا دائماً بکی برشی اوللی ... بکی فروندن چیقمش سربست دوشونلر اوفوشلره بکزرلرکه چفتجیدن قورتولونجه قرارسز داللدن داله ، دره دن طاغه ، طاغدن دکزه برکره طور مقسزین کوکلرنجه بریووا یا یقی ایچون ایلری اوچارلر ، دائماً حیزله ایلرلرلر ، تا الک نهایت قنادرلی آقصابوب ایصسز برچولده یره دوشرلر . » (هوفدینغ)

فرآن کریمده بو قرارسزلق منجر اوله جفی وخیم عاقبتلریله تصویر ایدیلرهک بیورلمشدرکه « ومن یشرک بالله فکانما خر من السماء فتخطفه الطیر اوتوهی به الریح فی مکان سحیق) ، یعنی هر کیمکه جناب حقه شرک قوشارسه کویا او کوک یوزندن دوشمش کیدرکه او حالده اونی یاقوش قنار ، یا خود روزکار اوزاق بریره آتار . دینسزک حوصله سهیده اعتقادی قدر طارالمشدر . وارنلی ، انسانیقی آنجیق ماده ایله اولچوب آکلیه بیلیر ، او بر طرفی

یوق . بچاره او یله بر سقالت روحیه دوجار اولمشدرکه مزایای فردیه واجتماعیه اونك
طونوق نظرنده او هام قیلندن گولونج سیلردر . نه الیم حاللر ! دیندار ایسه معتقد بولندوتی
دینك احکامنه امثال ایتدکجه نائل درجات اولور ، سموات وارضدن وبونلرده کی آیات
عظیمه دن عبرت آلهرق خالقنه ایمان وار تباطی وبو واسطه ایله لبریزانوار اولان قلبی دائماً
قوت کسب ایدرک آتیدن امیدوار وحیاتندن هر وجهله بهره دار اولور . مروی بولان
(ماوسعی ارضی ولاسمائی ولكن وسعی قلب عبدی المؤمن) حدیث قدسی منطوقنجه
قلبی یالکیز عالمه دکل ، بلکه رب العالمینه ده واسع اولور . و او زمان (الابد کرا لله
تطمئن القلوب) مدلولنجه قلبنده بر اطمئنان ، افکارنده بر وسعت ، روحنده بر علویت
حاصل اولورکه کندیسنی دنیاده و اخرا ده سعادت اطلاقه شایان نه وارسه هپسینه مستعد
ولیاقتدار ایدر .

بو وجهله روحاً یوکسان بر دیندار ذاتاً اساسات متینه سی حائر بولنوب دینك کمال
اهمیتله تلقین ایتدیکی اخلاق عالیله ایله اتصافه قولایقله موفق اولور و قلباً هر آن متوجه
اولدینی عوالم علویه یی کویا کر چکدن تعقیب ایدر کی باقان انظار وقورانه سی مه ابستله
قاریشقی و هر حالده صرف سدیاته تنزلدن برتر اولهرق اطرافنه انعطاف ایتدکجه بر یاندن
جسمانیت نریمه سیله ، بر یاندن سیای پاکنده لمعان ابدن نورانیت منزله سیله فطرتدن بر
نمونه اصالت کوستر و خلاق حکیمك اونك جسمنده و روحنده مکنوز بیوردوغی
استعدادلری انکشاف ایتدیره رک انسانیتی لایق اولدینی مرتبه یه اعلا ایله تبجیله مظهر
اولور . وارلنی شو حیات قائمه و سافله یه صیقشدیران دینسزلك ایسه محیطك تأثیر یله صیقی
بر تربیه ایله ده تمذیل ایدیه می شجه هر درلوسوء اخلاقه میدان ویر و جزای انکاری اولهرق
معنویتك انطفاسیله قلبی قاراران دینسز یوزینه چوکن ظلمت مخوفه ایله شو هیکل قدسی
بشرتی بر کثافت منبعنه تحویل ایدرکن انظار کوته بینانه سی اصلاً مادیاتدن یوقاری
یوکسله مدیکی جهته ، قلبلرینك ایمان و اطمئنانی قابلرندن وقار و سکینت حالده صدور
و کوزلرندن بر نور لاهوتی صور تنده ظهور ایدن اشخاص عالیله مه دینین یاننده ،
طونوقلقدن ده قور توله ماز و بو وجهله شخصیتی بوروین ردای ردائ آتنده فطرتك
کندیسنه تودیع ایتدیکی جوهر علوی انسانیتی کندیسنك و بی نوعنك علیه ذلته
کر رفتار ایدر .

دینک فوائد اجتماعیه سه کلنجه ، بونلرده تشکیل عائله ، توزیع عدالت ، تأسیس سیاست ، تیسیر معیشت ، تأمین عاقبت کی مختلف نقاط نظردن مطالعه اولنه بیلیرلر . دینک شرائط معلومه تحتنده نکاح صحیحه مستند تشکیل ایتدیکی عائله جمعیت بشریه نیک ممکن اولدوغی قدر سعادت و سلامت اوزره دوام و بقای ایچون الک متین بر اساسدر . ارکان عائلهدن هربری آخره قارشى برطاقم حقوق و وظائفک ایفاسیله مکلف و حدود معینه نیک تجاوزندن مسؤول اوله رق آره لرنده کی مناسباتک حسن جریان کمال اعتدایله تنظیم ایدلمش و بویله عائله لرك اوصاف فاضله سیله پرورشیاپ اوله حق انسالک شایان اعتماد عناصر نافع اولوق اوزره عائد اوله جقلری جمعیتی تحکیم ایتلمی ضروری بولنشدر . دینسزلك حد ذاتنده عائله مناسباتی اخلال و بناء علیه ارکانی آره سنده کی حقوق متقابله ی حکمدن اسقاط ایده جکندن نه بویله برعائله ده حسن معاشرت موجود ، نه ده بونک انساننده براصالت مشهود اوله بیلیر . بویله عناصر مهلکه دن توره یه جک جمعیت ده اضمحلاله ساعی اولورسه اصلا حیرت ایدلمک لازمکلزمز .

دین ، که سعادت بشریه یی غیر محدود برصورتده حقیقیلشدیرمه مخصوص برتأسیس الهیدر ، ظهور و تکاملی یه جمعیت داخلنده وجوده کله جک اولان افراد آره سنده احقاق حق و توزیع عدالت ایدره ک جمعیتی انجلاادن وقایه ایتدن یاپه مازدی . دینک عدالته نه درجه لرده اهتمام کوستردیکی ، وضع ایتدیکی متناسب الارکان بروحدت تامه تشکیل ایدن قوانیندن بلیدر . فقط انسان دینسزلكی ارتکاب ایدره ک نفسه ظلم ایتدکدن صوکرده باشقه رینه نیچون اتمیه جکدی؟ اویله بر آدم بو حیات محدودده آرزولرنی برینه کتیرمزه کندینی خسرانده کورمزمی؟ بویله بدوشونشک موانعه تصادف ایتمیجه بشریه ویردبیله جکی مضرتلرك نه واسع ابعاده واصل اوله بیله جکینی بیانه لزوم کورمیورز . دینک سیاسته ویردیکی قوت قدسیه یه باشقه بر قوت مغال اوله ماز . دین هرهانکی عرقدن ، هرهانکی محیطدن اولورسه اولسون ، کتله لرك کلماتی توحید ایدره ک تأسیس ایتدیکی اخوت خاصه سایه سنده انسانلری ضمیم دلدن یکدیگریته ربط ایدر و بوضورتله سراء و ضراوده متحد و متساند وجوده کتیردیکی جمعیت مقاصد خسیسه دن آزاده و سربلند اوله رق تثبیت ایتدیکی معضلات اموره ده مهواتله مظهر توفیق اولورکن دینسزلك کتله آره سنده افکار مختلفه و احتراصات شدیدده او یاندره رق و طبعی اولدینی وجهله بو قدر

متفرق غایه‌لری استهداف ایدن آمالك امتناع حصولی بینلرینه عداوت وبفضاء القا ایدرک
کرفتار دامی اولان جمعیت عاقبت پریشان وهرخصوصه دوچار خذلان اولور .
ذنیایی دار فنا وبقیای آخرته منحصر اولق اوزره تعالیم ایدن دینک معتقدلری
آرسمنده برچوق افراد بشری برقاچ متغلبک منافعه خدمتده مضایقه ایله افنای حیاته
سوق ایدرک اصول معیشت رواج بوله‌می‌جغندن دیانت حقه اربابی مأمور اولدقلری
قناعت ایجابجه رفق معیشت وبرکت ایچنده اصرار حیات ایدرلر ودینک فرداً وجمعاً
مبدألرندن معادلرینه قدر سعادت حاللرینی کمال بصیرتله ربط ایتدیکی قوانین اوزرنده
حرکت ایدرک تهلیکهدن مصون قالیرلر. انصافسزلفه اک ایلتک قدمه دیمک اولان دینسزلک
ایسه بریاندن معیشت دنیویینی دسائس متعویه ایله اخلال ایدرکن عقل قاصرردن باشقه
اعتماد ایدرک برئی‌ده برافندیغدن بشریتی فردانی وجمعانی هردرلو تهلیکجه معروض
قیلار .

بویاه قدر سرد اولتان دینک فوائدی ودینسزلکک ضررلری علمینه اقامه ایدرک .
بیلرک هرهانکی دلیلک بطلاننه ، عقل علمینک مشاهده وتجربه‌دن اکتساب ایلدیکی
بصیرتله متبادلاً احکامی مظهر رواج اولان دینک اظهارایتدیکی بداهت فعلیه ایله تصادمی
ودیندن اهراض ایله عقل وهوايه مفروراً قاییتالیزم وسندیقالیزم کی نتایج مهلیکجه
منجر اولوب سوسیالیزم وبولشه‌ویزم حرکاتیلر جوابلاناتن مدنیت خاضره‌نک افلاسی ،
کافی کلیر ظن ایدرز .

۱۵ ربیع‌الاول سنه ۱۳۳۷

دارالحکمة الاسلامیه اعضاسندن

۱۹ کانون‌اول سنه ۱۳۳۴

اشرف افندی زاده

شوکتی

★ ★

معرفة الله

مذهب مختار اوزره هر بر مکلفه ابتدا واجب ولازم اولان شیء معرفة الله در . یعنی
وسع بشر مساعد اولدینی قدر جناب حقک کمال صفتلریله متصف وتقصان صفتلردن منز
برواجب الوجود اولدینی ایمان وتصدیق ایتمکدر . اصل اولان بودر . جمیع واجباتک